

The logo for ProcureGreen, with 'PROCURE' in white and 'GREEN' in green, set against a black rectangular background.

De Grønne Udbudsmorgener 14

The book cover for 'de grønne udbudsmorgener' features a white cup of coffee on a white saucer, centered on a background that is split vertically into a light grey left half and a dark grey right half. The title 'de grønne udbudsmorgener' is printed in green and white at the top.

Due diligence-direktivet: De store linjer
og betydning for offentlige kontrakter

Lone Wandahl Mouyal, lektor, Københavns
Universitet

Maria Edith Lindhold Gausdal, adjunkt,
Københavns Universitet

Carina Risvig Hamer

Professor i forvaltningsret og udbudsret

Carina.hamer@jur.ku.dk

PROCUREGREEN

De grønne udbudsmorgener

<https://jura.ku.dk/clima/dansk/kalender/2024/de-groenne-udbudsmorgener-14/>

LinkedIn: PROCUREGREEN

<https://www.linkedin.com/company/procuregreen/?viewAsMember=true>

Hjemmeside:

<https://jura.ku.dk/sustainabilityhub/procuregreen/>

Forskere:

Carina Risvig Hamer (KU)
Ole Helby Petersen (RUC)
Søren Kjær Foged (VIVE)

PROCUREGREEN

Næste gang:

Onsdag den 30. oktober
Onsdag den 27. november

<https://jura.ku.dk/clima/dansk/nyheder/2024/de-groenne-udbudsmorgener/>

De Grønne Udbudsmorgener

3. september 2024

Virksomheders bæredygtigheds due diligence

Lone Wandahl Mouyal
Lektor, ph.d.

KØBENHAVNS UNIVERSITET

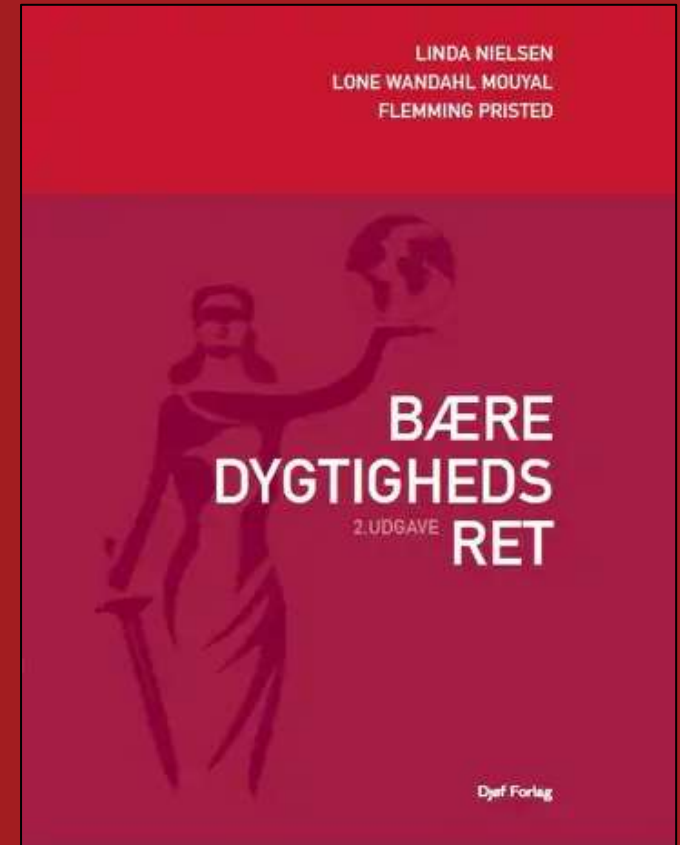

Virksomheders bæredygtigheds due diligence

- Hvad er bæredygtighedsret?
- Tendenser i bæredygtighedsretten.
- Hvad er bæredygtigheds due diligence, og hvad indeholder pligten?
- Eksempler på due diligence i praksis (NCP Danmark).
- Gode råd til virksomhederne.

//

Bæredygtighedsretten omhandler reguleringen af bæredygtighed og ESG.

“Bæredygtighedsret” af Linda Nielsen,
Lone Wandahl Mouyal og Flemming
Pristed, DJØF, august 2024

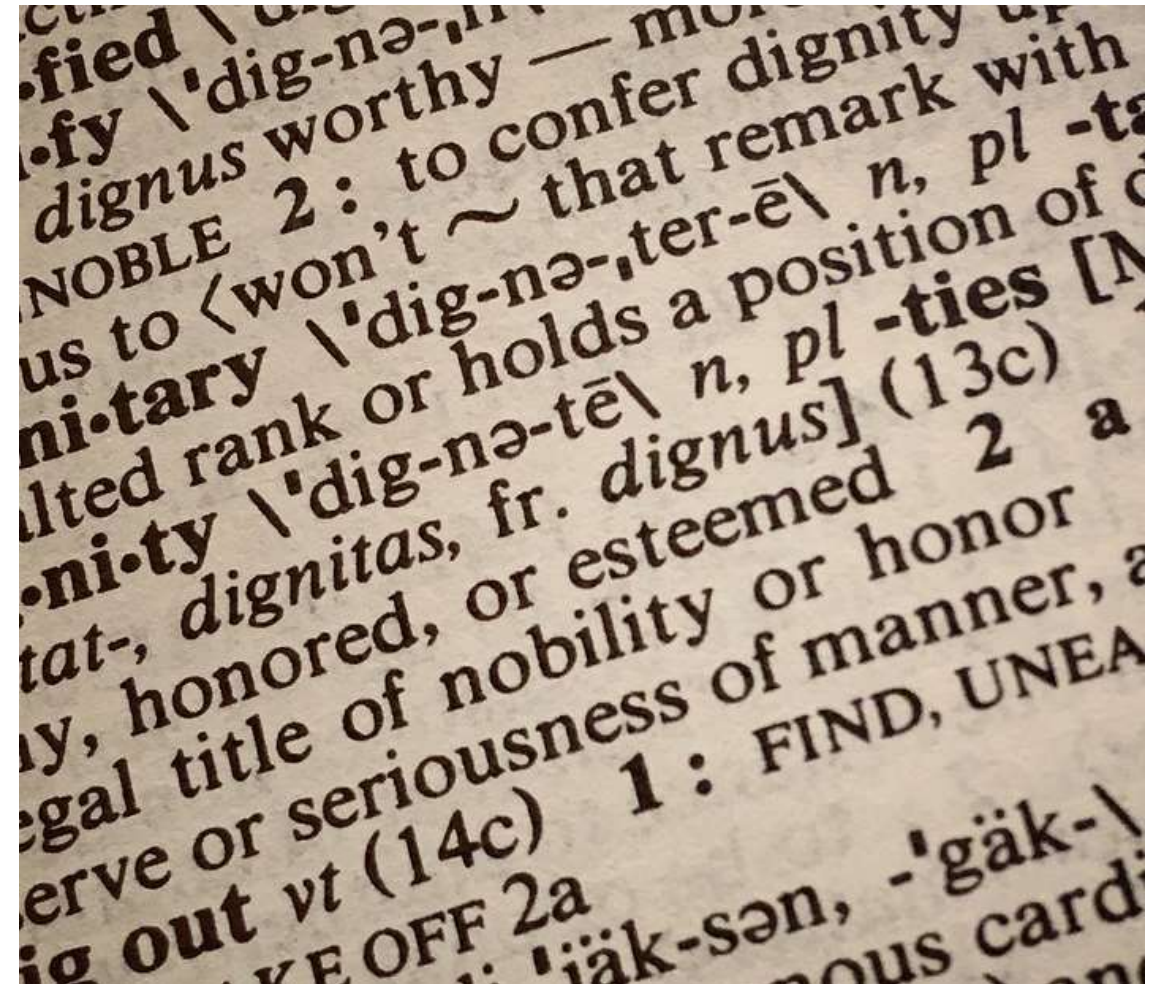
Definition af »bæredygtighed« og »ESG«

Brundtland rapporten 1987 »Vor fælles fremtid«

»En bæredygtig udvikling er en udvikling, som opfylder de nuværende generationers behov uden at bringe fremtidige generationers mulighed for at opfylde deres behov i fare«.

ESG

Environment, Social, Governance – som benyttes som præcisering af de tre vigtigste elementer i bæredygtighed.

Hvilke emner ligger der eksempelvis i ESG?

Biodiversitet

Cirkularitet

Forbrug af naturressourcer

Vandforbrug

Affaldshåndtering

CO₂-udledninger

E

- ansvar for klima og miljø

Forbrugerbeskyttelse

Bidrag til lokalsamfund

Diversitet i ledelsen

Inklusion, ligeløn og sociale forhold

Sundhed og medarbejdertrivsel

S

- ansvar for menneskerettigheder og arbejdstagerrettigheder

Forretningsetik

Antikorruption

Compliance

Rapportering

Governance

G

- ansvar for governanceforhold

Corporate Sustainability Due Diligence directive (CSDDD)

EU's Corporate Sustainability Due Diligence directive (CSDDD) vedtaget den 24. april 2024.

Centralt er pligten til at udføre bæredygtigheds due diligence.

Omfattede virksomheder

Gruppe 1 (fra 2027).

Virksomheder etableret i EU med > 5.000 ansatte og en global nettoomsætning på > 1.500 mio. EUR, samt virksomheder etableret uden for EU med en årlig omsætning på > 1.500 mio. EUR genereret i EU.

Gruppe 2 (fra 2028).

Virksomheder etableret i EU med > 3.000 ansatte og en global nettoomsætning på > 900 mio. EUR, samt virksomheder etableret uden for EU med en årlig omsætning på > 900 mio. EUR genereret i EU.

Gruppe 3 (fra 2029).

Virksomheder etableret i EU med > 1.000 ansatte og en global nettoomsætning på > 450 mio. EUR, samt virksomheder etableret uden for EU med en årlig omsætning på > 450 mio. EUR genereret i EU.

Indhold og omfang af due diligence forpligtelsen

Medlemsstaterne skal sikre, at virksomheder gennemfører due diligence på menneskerettigheds- og miljøområdet som fastsat i artikel 5-11.

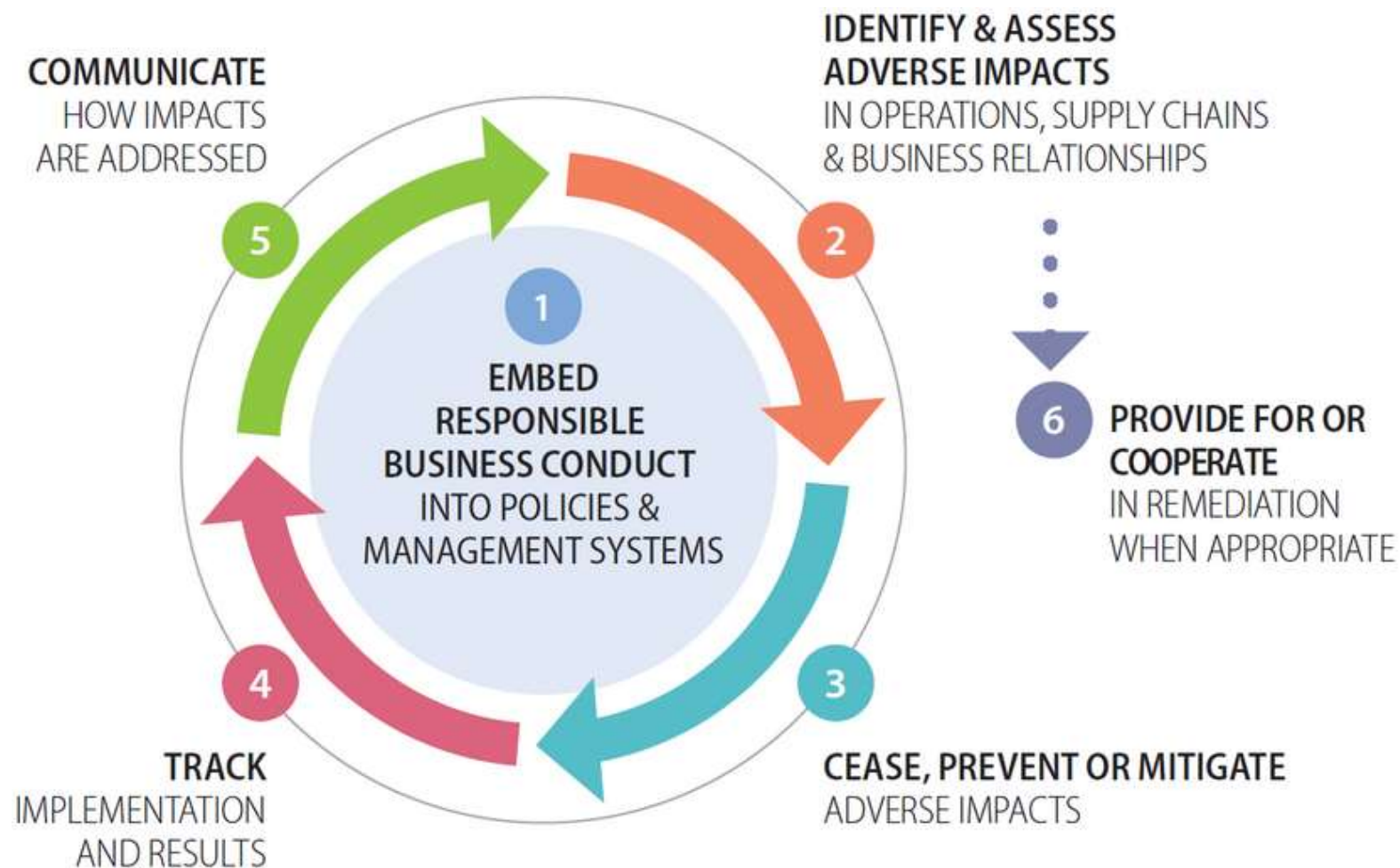
Artikel 5 beskriver processen i detaljer.

Stærkt inspireret af OECDs Retningslinjer for Ansvarlig Virksomhedsadfærd.

Due diligence forpligtelsen dækker »**aktivitetskæden**«.

Indhold og omfang af due diligence forpligtelsen

OECDs National Contact Points (NCP) – NCP Danmark

Lov om Mæglings og Klageinstitutionen

- Lov om Mæglings- og Klageinstitutionen for Ansvarlig Virksomhedsadfærd (LMKI) er vedtaget med det formål at etablere en klageinstitution, et nationalt kontaktpunkt (»National Contact Point«, NCP Danmark).

CENTRALE BESTEMMELSER

- Klage eller egen drift, jf. § 3.
- Dialog mellem parterne, jf. § 7 stk. 1.
- Mægling, jf. § 7, stk. 3.
- Klagesagsbehandling, jf. §§ 6 og 7.
- Retsgrundlaget er OECDs Retningslinjer, jf. § 8.
- Ikke en domstol men kan føre til en offentlig udtalelse, jf. § 7, stk. 6.

UDTALELSER?

Udtalelser fra NCP Danmark offentliggøres på institutionens hjemmeside. Her kan man se verserende sager og afsluttede sager i op til 1 år efter udtalelsen.

Se mere på <https://ncp-danmark.dk/>

NCP Danmark – Rana Plaza (2016)

Sag

24. april 2013 kollapsede en tekstilfabrik på Rana Plaza i Bangladesh. 1.127 mennesker mistede livet og mere end 2.500 kom til skade. Klagen vedrørte det danske selskab PWT Group, der er indehaver af mærker som Lindbergh, Junk de Luxe, Bison, Morgan mfl. Ifølge klagen havde PWT undladt at udvise nødvendig omhu (due diligence) i forhold til sin leverandør, tekstilproducenten i Bangladesh.

Afgørelse

PWT Group var ikke ansvarlig for bygningskolaps men fik kritik af processer ifbm. sikring af social sikkerhed. Anbefalinger om behov for at stille krav til leverandører med risikobaserede leverandørinspektioner, handlingsplaner, checklister, selvevaluering mv.

NCP Danmark – Forsvarsministeriet (2018)

Sag

NCP Danmark foretog en undersøgelse af egen drift af Forsvarsministeriets indkøb af inspektionsfartøjet Lauge Koch, hvor der angiveligt var blevet anvendt nordkoreanske tvangsarbejdere i forbindelse med byggeriet på et skibsværft i Polen.

Afgørelse

NCP Danmark tog ikke direkte stilling til beskyldninger om tvangsarbejde ifbm. bygning af skib på polsk værft men kritiserede den manglende due diligence.

Anbefalinger om kontraktkrav med integrering af respekt for menneskerettigheder og systematisk risikovurdering af negative indvirkninger.

NCP Danmark – Rockwool (2021)

Sag

Klage til NCP Danmark fra borgere og NGO i West Virginia, USA, som frygtede massiv forurening fra nybygget Rockwool fabrik, der er placeret overfor en skole og tæt på et boligområde i den lille by Ranson i West Virginia.

Afgørelse

Rockwool fik ikke kritik i forhold til negativ indvirkning på miljø og sundhed men derimod kritik for manglende inddragelse af virksomhedens interessenter ifbm. planlægning og bygning af fabrik i USA.

Rockwool har siden udtalt sig positivt om processen.

NCP Danmark – Bestseller (2022)

Sag

Klage til NCP Danmark over Bestsellers virksomhedsudøvelse i Myanmar. I forbindelse med tekstilproduktionen i Myanmar havde Bestseller ifølge klageren støttet militærdiktaturet. Der var ifølge klageren tale om dårlige arbejdsforhold og for lave lønninger hos flere af Bestsellers leverandører.

Afgørelse

Ikke grundlag for kritik af Bestseller for forhold på fabrikkerne i Myanmar. Bestseller havde redegjort for og dokumenteret politikker og retningslinjer samt den praktiske implementering heraf. Risikovurdering baseret på en bred vifte af kilder, herunder tredjeparts audits samt menneskeretlig due diligence.

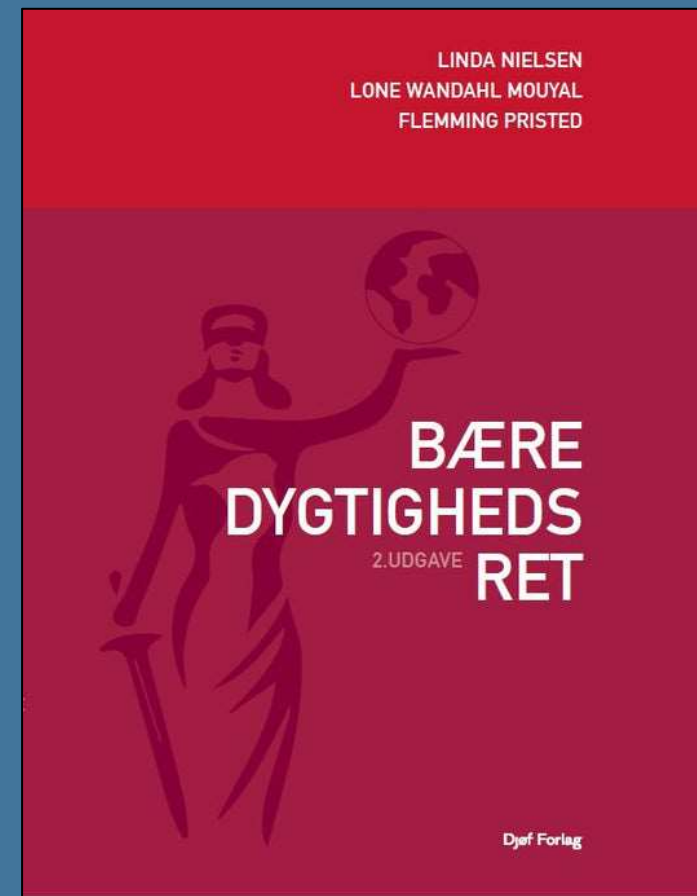

På baggrund af NCP-sagerne: 5 gode råd til virksomheder

- 1) Mapping & gapping
- 2) Stil krav til leverandørerne og følg op på de krav, der stilles.
- 3) Involver interessenter i arbejdet.
- 4) Dokumenter arbejdet.
- 5) Begynd nu!

Tak for nu!

Grønne udbudsmorgener

Due diligence i offentlige kontrakter

Maria Edith Lindholm Gausdal

Adjunkt i formueret og bæredygtighed

maria.edith.lindholm.gausdal@jur.ku.dk

KØBENHAVNS UNIVERSITET

RELEVANS FOR OFFENTLIGE MYNDIGHEDER?

- ❖ Almindelige ordregivere er ikke omfattet af CSDDD
- ❖ Kun meget store statslige virksomheder er direkte omfattet
- ❖ Forventes påvirket ved afløste effekter
 - ❖ Øgede samfundsmæssige forventninger til staten på ordregiver-niveau
 - ❖ Ingen principiel forskel på offentlige myndigheders og virksomheders indkøbsaktiviteter
 - ❖ Udbredelse af standard (praksis, national lovgivning, anden EU-lovgivning)
 - ❖ Indirekte påvirkning: pligt for omfattede virksomheder efter CSDDD til kontraktuel kontrol
→ ringe i vandet-effekt

FNS VEJLEDENDE
PRINCIPPER FOR
MENNESKERETTIGHEDER
OG ERHVERV (SØJLE 1:
THE STATE-BUSINESS
NEXUS)

Princip 5:

”Stater skal fremme respekten for menneskerettigheder hos virksomheder, med hvilke de gennemfører kommercielle transaktioner.”

Kommentar:

”Stater gennemfører ...kommercielle transaktioner med virksomheder, ikke mindst gennem deres indkøbsaktiviteter.”

Det giver stater .. unikke muligheder for at fremme disse virksomheders kendskab til og respekt for menneskerettigheder, herunder ved hjælp af inddragelsen heraf i kontraktbetingelser

OECDs RETNINGSLINJER

LAUGE KOCH-SAGEN 2018

“Forsvarsministeriets forpligtigelse til at udføre due diligence understreges ved at det er en statslig institution, der bruger offentlige midler.”

“Forsvarsministeriet bør stille CSR-krav til sine leverandører og løbende påse at disse krav efterleves.”

“Risikobaseret due diligence process bør indgå som en del af de kontrakter man indgår med sine leverandører”

PRÆAMBELBETRAGTNING 92

...Kommissionen [bør] overveje, om det er relevant at ajourføre [udbudsdirektiverne], navnlig med hensyn til de krav og foranstaltninger, som medlemsstaterne skal vedtage for at sikre overholdelse af bæredygtigheds- og due diligence-forpligtelserne i alle udbuds- og koncessionsprocedurer.

DUE DILIGENCE

Appropriate due diligence:

a) integration of due diligence into company policies and risk management systems, (b) identifying and assessing actual or potential adverse impacts, (c) where necessary prioritising, preventing and mitigating adverse impacts, bringing actual adverse impacts to an end and minimising the extent of actual and potential adverse impacts (d) providing remediation for actual adverse impacts ...(e) carrying out meaningful engagement with stakeholders, (f) establishing and maintaining a notification mechanism and a complaints procedure (g) monitoring the effectiveness of their due diligence policy and measures and (h) publicly communicating on due diligence.

FRA MATERIEL KLAUSUL

”Leverandøren skal i forbindelse med gennemførelsen af Kontrakten respektere og overholde nationale og internationale love og regler vedrørende menneskerettigheder, arbejdstagerrettigheder, miljø og antikorrupition, det vil sige:

- ILO-konventionen nr. 138 og nr. 182 (børnearbejde)
- Rio-deklarationen om miljø og udvikling
- ILO’s deklaration om arbejdstagerrettigheder
- FN’s deklaration om menneskerettigheder”

TIL PROCES KLAUSUL

Leverantören ska aktivt verka för att [varor/tjänster] som levereras enligt detta [ramavtal/kontrakt] ska vara framställda under förhållanden som är förenliga med de grundläggande villkoren. Leverantörens ansvar omfattar att åtgärder vidtas för att förebygga och hantera eventuella avvikelser från dessa villkor i hela leveranskedjan, oavsett antal mellanled.

För att uppfylla åtagandet enligt § 1 ska leverantören, för [varor/tjänster] som ingår i avtalet, senast vid avtalsstart:

- ha antagit en eller flera policys, som fastställts av högsta ledningen, som innefattar ett åtagande att respektera de grundläggande villkoren;

- ha offentliggjort sitt åtagande att respektera de grundläggande villkoren och delgett åtagandet till verksamheter som leverantören har kontraktsförhållanden med;

- ha utsett person(er) på ledningsnivå som ansvarar för efterlevnad av de grundläggande villkoren;

- ha en rutin för att regelbundet genomföra riskanalyser, dvs. identifiera och prioritera aktuella och potentiella risker för avvikelser från de grundläggande villkoren;

- ha en rutin för att regelbundet följa upp efterlevnad av de grundläggande villkoren; och

- ha en rutin för att omedelbart vidta åtgärder för att förhindra och begränsa avvikelser från de grundläggande villkoren.

CSDDD ART. 31

... Medlemsstaterne sikrer, at opfyldelsen af ... forpligtelser [efter CSDDD] betragtes som et miljømæssigt eller socialt aspekt, af tildelingskriterierne for offentlige kontrakter ... som de ordregivende myndigheder i overensstemmelse med [udbudsdirektiverne] kan tage hensyn til som en del af tildelingskriterierne for offentlige kontrakter ... og som en miljømæssig eller social betingelse, som de ordregivende myndigheder i overensstemmelse med nævnte direktiver kan fastsætte i forbindelse med opfyldelsen af offentlige kontrakter...”

→ Due diligence må ikke være ulovligt efter udbudsreglerne?

KOFA BESLUTNING 27. APRIL 2021

BEDRIFTSSYSTEMER AS MOD STAVANGER

KOMMUNE

»Slike samarbeid er generelt rettet mot hele markedet, og bærer preg av langsiktige prosesser hvor man arbeider for en gradvis utvikling. Klagenemnda viser her til at samarbeidsordningen kalt FN Global Compact som tilbyderne har vist til i sine besvarelser, har en flerårig strategi for å fremme forretningsbevissthet og handling for å nå bærekraftige utviklingsmål innen 2030. På denne bakgrunn er det vanskelig å peke på noen tilknytning mellom slike samarbeid og styrker eller svakheter ved produksjon og handel med datautstyret denne anskaffelsen gjelder. «

TAK FOR OPMÆRKSOMHEDEN
